

APEST

DÉLBÁCSKA

Csekkészítő és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
L. u. Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sürgőny címe: „Délbácska”
Novisad. Póstatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1929. szeptember 6.

PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40 din., három óra 120 din., fél évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap 1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

Éhségstrájkot kezdett Hasszán Müftár a siralomházban, hogy megakadályozza a halálos ítélet végrehajtását

**Abban reménykedik, hogy kórházba szállítják — Hogyan történik a kivégzés
Tegnap már arról panaszkodott az elítélt, hogy nagyon rosszul érzi magát
Táviratban kért kegyelmet Öfelségétől — Nem akarta a muzulmán lelkészt fogadni
Hasszán még most sem tudja, mikor lesz a kivégzés**

A Délbácska tegnapi cikke, amelyben részletesen beszámoltunk Hasszán Müftár, a gyilkos arnauta katona küszöbön álló kivégzéséről.

Óriási feltűnést keltett Noviszádon s közönség csaknem percek alatt szétkapkodta lapunk tegnapi számaikat.

A hír szenzációként hatott s futótűzként terjedt el a városban, ahol a legnagyobb érdeklődéssel olvasták a feltűnést keltő közlemény elsőnek a Délbácska hasábjain jelent meg. A nagy érdeklődés érthető is, ha tekintetbe vesszük, hogy a borzalmas gyilkosság annak idején óriási konsternációt keltett a városban, ahol a gyilkosság szerencsétlen áldozatai általános népszerűségnek örvendtek.

Négy és fél év mult el a kritikus nap óta, amikor Panics Milán és Kokotovic Dusan adminisztratív főhadnagyok utolsó sétájukra indultak a petrovaradini fasorban a major felé. Feleségeikkel egy majori mulatságra készültek, amelyet a pravosláv husvét alkalmával rendeztek egy ottani vendéglőben. Elöl haladt a két uriaszony s husz lépésnyi távolságban követte őket a két főhadnagy.

Egyszerre csak három lövés dördült el s a két uriaszony rémülten látta, hogy Panics Milan és Kokotovic Dusan az ugynevezett beográdi kapu külső és belső része között, az országuton összeesnek.

Amikor a három lövés eldördült, egy kerékpáron jött arra Uspenszki orosz ezredes, aki az egyik golyótól találva szintén összerogyott. Panics Milán már halott volt, Kokotovic Dusan még élt, de másnap, anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerte volna, meghalt. Uspenszki ezredes is a helyszínen kiszenvedett.

A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságot az őrségen álló Müftár Juszufovic arnauta katona követte el, aki a borzalmas bűntény után megszökött, visszahagyva a tett színhelyén katonasapkáját és cipőjét.

Müftárt csak két hét múlva sikerült elfogni s amikor állhatatosan tagadta a gyilkosságot, a hadosztálybíróóság 1929 március 8-án

47 évi fegyházra ítélte.

Az ítélet ellen a katonai ügyészség fellebbezett a katonai bírósághoz, amely 1929 június 6-án megváltoztatta az elsőfoku bíróság ítéletét s miután bebizonyítottak vette Müftár bűnösségét,

a vádlottat háromrendbeli előre meg

fontolt szándékkal elkövetett gyilkosság miatt halálra ítélte.

A legfelsőbb katonai törvényszék Öfelsége elé terjesztette az ítéletet, a király azonban ezuttal sem élt kegyelmezési jogával s miután Müftár az egész vizsgálat folya-

mán egyáltalában nem mutatott megbánást, s nem tett töredelmes vallomást, szabad folyást engedett az igazságszolgáltatásnak.

Ezáltal az ítélet jogerőssé vált s Popovic Bora százados-hadbíró szerdán hirdette ki a halálos ítéletet Hasszán Müftár előtt.

Hogyan történik a kivégzés

Az ítéletet, mint már tegnap jelentettük, szombaton reggel 5 órakor fogják végrehajtani az alagút petrovaradini kijáratnak jobb oldalán levő magaslaton.

Az elítéltet néhány peccel 5 óra előtt csukott betegszállító kocsin erős katonai fedezet mellett szállítják a vesztőhelyre. A kocsiban csak az elítélt s mellette a fogház-felügyelő és a muzulmán pap foglalnak helyet.

A vesztőhelyen kiásott gödör várja az elítéltet, amelyben egy cölöpöt helyeznek el, amelyhez az elítéltet a kivégzés előtt hozzákötik.

A vesztőhelyen egy század katonaság helyezkedik el, közöttük öt katona, akik az ítéletet végrehajtják.

Amikor a menet a vesztőhelyre érkezik, Popovic Toma százados hadbíró felolvassa az ítéletet. A nagy anyagra való tekintettel a felolvasás hosszabb ideig fog tartani. Az ítélet végrehajtása előtt

az elítéltet megfosztják összes ka-

Hasszán Müftár éhségstrájkot kezdett, hogy megakadályozza a kivégzést

Hasszán Müftár — mint már tegnap megírtuk — éhségstrájkot kezdett s már negyedik napja egyáltalában nem hajlandó ételt magához venni.

Kétségtelen, hogy a ravasz arnauta, ilyen módon igyekszik magát kivonni az ítélet végrehajtása elől.

A konok gyilkos azt hiszi, hogy a kivégzés napjáig az éhségstrájk folytán annyira elgyengül, hogy a kórházba kell majd szállítani s ez esetben a kivégzés elmarad.

Látszik rajta, hogy szinte görcsösen ragaszkodik az életéhez

s ámbár néhány nappal ezelőtt öngyilkossági kísérletet követett el,

szinte feltűnően kerüli a választ, ha kivégzésére terelődik a szó.

Nem szeret erről a „kényes témáról”

tonai jelvényeitől.

Az ítélet felolvasása pillanatában a kivégzés végrehajtására kirendelt katonai osztag vállhoz tett fegyverrel, az elítélttel szemben helyezkedik el. Az osztag parancsnoka abban a pillanatban, amikor a százados-hadbíró kimondja a szót, hogy „elítéltetik”

felemeli a kardját,

majd amikor az ítélet felolvasása véget ér, a kard leboacsátásával jelt ad a tüzelésre.

A következő pillanatban eidördül a sor tűz, amelyet a katonák az elítélt mellére irányítanak. Abban az esetben, ha az első sortűz nem járna eredménnyel, az osztag parancsnoka ismét tüzet parancsol.

A sortűz eldördülése után a helyőrségi orvos az elítélthez lép, hogy megállapítsa a halál bekövetkeztét. Ezután az elítéltet a kiásott gödörben temetik el.

A kivégzés a törvény értelmében nyilvános s azon a közönség is résztvehet.

beszélni s amig egyrészt önként igyekszik megválni az élettől, a kivégzéstől szinte fanatikus félelemmel irtózik.

Valóságos probléma ez a fiatalember, aki makacsul ragaszkodik az egész vizsgálat folyamán hangoztatott védekezéséhez, hogy ártatlan.

Miután taktikája nem vált be, más módon próbál segíteni magát.

A táplálék hiánya következtében teljesen elgyengült s tegnap már csak rosszkedvűen válaszolt kérdéseinkre. Csak akkor derült fel egy pillanatra az arca, amikor tudomására hozzuk, hogy

az ő nevében újabb kegyelmi kérvényt intéztek Öfelségéhez.

Hasszán Müftár analfabéta s így a hadbíró írta alá nevé helyette a sürgönyblankettára.

— Van-e még remény? — kérdezi tőlünk s amikor megvizsgáljuk, mosolyogva int köszönetet.

Itt-ott a vadállat természete bontakozik ki belőle. Szemeiben vad tűz lobog fel, ha a gyilkosságra terelődik a szó.

Olyan ilyenkor, mint a vasravert oroszán, amely tehetetlenül áll szemben tartóival.

Ha szabad volna ránkrohanna s törkőn ragadna bennünket, akik körülötte állunk. Csak a százados-hadbíró jelenléte nyugtatja meg. Popovics Bora, a nagy emberismerő az egyetlen, aki a gyilkos „bizalmát” bírja. A hadbíró ezuttal is igyekszik a lelkére hatni:

— Ha töredelmes vallomást teszel köny nyitess a lelkeden. Talán még utolsó pillanatban segíthetsz magadon, ha megmondod az igazat!

Müftár azonban nem hajlik a jó szóra.

— Mit valljak be? — kiabálja elkeseredetten. — Ártatlan vagyok és semmit sem tudok az egészből.

Cigarettaival kínáljuk. Ez az egyetlen, amit elfogad tőlünk, ha azonban ételre terelődik a beszéd, Müftár

hevesen és göresösen tiltakozik el-lene.

— Nem tudok enni — válaszolja —

Nagyon fáj a mellem s érzem, hogy napról-napra gyengülök.

— Hagyjatok békén és ne kinozzatok! — veti közbe, majd ismét mély hallgatásba merül. Elnyújtóva fekszik szalmazsákján percekig nem válaszol a kérdésekre. Csak akkor élénkül fel, amikor a helyőrségi orvos tréfákkal igyekszik szórakoztatni.

— Mond csak — kérdezi az orvos — hány embert öltél meg életedben?

— Ha azt mondanám, egyet sem, ugysem hinnéd el — válaszolja Müftár ötletesen.

Igy telnek utolsó órái a siralomházban. A látogatók, főleg a „benfentesek” egymás után vonulnak fel cellájába, amely éjjel nap-pal tárva-nyitva áll.

Amikor tegnap délelőtt ismét meglátogattam, Müftár „jó ismerősként” üdvözölt.

— Mondja csak — fordult hozzám kifogástalan magyarsággal — mit irt rólam a Delbácska?

Az egyik fogoly, aki notorikus katonaszökevény s aki többi társaival együtt a cella ajtaja előtt kíváncsiskodik, készséggel átnyújtja a csütörtöki Delbácskát. Nagyon érdeklődik az eset iránt és ő is megvette a tegnapi lapot.

— Olvasd fel, — fordult hozzám Müftár — hisz tudod, hogy „nepiszmen” vagyok.

Csak részleteket olvasok fel a csütörtöki közleményből és elhallgatom előtte, hogy szombaton végzik ki.

Hasszán még most sem tudja, mikor hajtják végre a halálos ítéletet.

— Meg vagyok elégedve, úgy látszik jól értesz a mesterségedhez — válaszolja Müftár, amikor befejeztem az olvasmányt, en pedig „bűszkén” vágom zsebre a halálraítelt lícséretét, aki egyébként kijelenti, hogy

nem szereti az ujságírókat, nálunk azonban kivételt csinál.

A börtönőr tegnap azt kérdezte Müftártól, hajlandó-e a muzulmán lelkes látogatását fogadni.

— Nem kell nekem a hodzsa — válaszolta Müftár. — Nincs szükségem rá, én ártatlan vagyok!

Azután elmondja, hogy

már több ízben lett volna alkalma megszökni, de ártatlansága tudatában sohasem vállalkozott ilyen kalandra.

— Igaz — veti közbe egyik fogolytársa — már én is próbáltam rábeszélni a szökésre, de nem akarta megtenni.

Hasszán Müftár tizennyolc hónapot töltött a beogradi katonai fogházban, aföl azonban nem részesült olyan jó bánásmódban mint a petrovaradini fogházban.

Előkészületek a kivégzésre

Amíg Hasszán Müftár kedélyesen eleseveg látogatóival a siralomházban, addig a katonai hatóságok már minden előkészületet megtekinttek az ítélet végrehajtására.

Még a mai nap folyamán gödröt ásnak a vesztőhelyen, amelyben elhelyezik a faszlopot is, amelyhez az elíteltet hozzákötik.

A közönséget csak korlátozott számban engedik a kivégzés helyéhez s a vesztőhelyet katonai kordonnal zárják el.

A tegnapi nap folyamán Popovics Bora hadbíró több ízben meglátogatta az elíteltet s orvosilag vizsgálta meg az éhségsztrájkba kezdedt gyilkost. Ha annak szükségessége merülne fel, a hadbíró elrendeli az elítelt mesterséges uton való táplálkozását, valószínű azonban, hogy erre nem kerül a sor, mert az elítelt szívós szervezete könnyen kibírja az ötnapos éhségsztrájkot.

Petrovaradin lakossága nagy izgalommal tárgyalja a gyilkos kivégzésével kapcsolatos eseményeket. Az emberek élénken kommentálják, hogy a háborús éveket leszámítva, Petrovaradinban már évtizedek óta nem történt kivégzés.

A háboru alatt az osztrák katonai parancsnokság három beskai lakost lövett agyon, akiket kémkedéssel vádoltak. Miután a halálos ítéletet Grzewinszky vezérőrnagy, akkori várparancsnok megerősítette, a halálra ítéltet körülbelül

ugyanazon a helyen végezték ki, ahol Hasszán Müftár kivégzése fog lefolyni.

Ugyancsak a háboru alatt egy karlovcei orvos fiát is főbelövétték az osztrák katonai hatóságok. Azóta újabb halálos ítélet végrehajtása nem történt.

SIEMENS PROTOS

villamos

fűző és fűtőkészülékek

PORSZIVÓK

részfizetésre

Képviselet:

ALTERNO-RELAIS

villamososztály, Novisad. Tel. 24-14

Juszupovics egészséges

Tegnap dr. Manojlovics Branko orvos megvizsgálta az éhségsztrájkot folytató halálraíteltet. Az orvos megállapította, hogy Müftár Juszupovics három napja már nem evett semmit, ennek következtében fáj a feje, de különben teljesen egészséges.

Müftár Juszupovicsot tegnap is igyekeztek rábeszélni, hogy vegyen táplálékot magához, ő azonban ezt a leghatározottabban elutasította és tovább folytatja az éhségsztrájkot.

Tegnap délután meglátogatta Heirudin Blekics, a hodzsa helyettese és hosszabb ideig beszélgetett vele. Müftár Juszupovics azonban ez alkalommal is csak azt hangoztatta, hogy nem emlékszik semmire sem. Megkérte azonban arra, hogyha pénteken meglátogatja, hozzon magával egy katonát, aki tud törökököl és albánul. Ebből arra következtetnek, hogy Juszupovics mondani akar valamit, amit azonban mások ne értsenek meg.

A lengyelországi cionisták akarják átvenni a protektorátust Palesztinában

Varsóból jelentik: A lengyelországi cionisták azt követelik, hogy a Népszövetség a palesztinai mandátumot engedje át Lengyelországnak. Szerintük csak Lengyelország képes a zsidó érdekeket megvédeni. A hadsereg lengyel zsidó önkéntesekből állana, emellett nem kellene tartani attól, hogy rossz viszonyba keverednek az arabokkal,

mert Lengyelország és a muzulmánok között már régóta kapcsolatok állanak fel.

A palesztinai angol főbiztos szeptember 1-én kelt kiáltványában kijelenti, hogy a törvénykezési rendtartás alapján a zavarások ügyében angol bírák ítélnének. Hangsúlyozza a kiáltvány, hogy a bíróságok faj és valláskülömbőségre való tekintet nélkül

Képünk a gyilkoló, fosztogató arabkegy csoportját mutatja.

megtorolnak minden büncselekményt, amelyet a zavargások során elkövettek.

A kiáltvány az arabok körében nagy elkeseredést keltett. Lázító röpcédulákat osztogattak, de a rendőrség a röpiratokat eldobozta. A fegyvercsempészes megakadályozását igen megnehezíti az a körülmény, hogy a határ nincs pontosan szabályozva, továbbá, hogy Transzjordániában nincs fegyverviselési tilalom.

A zsidó távirati iroda jelenti, hogy az arabok Jesuh Hamalah mellett sikertelen támadás következtében, tizennégy halottal vesztettek. Kisebbségi csatározásokat jelentettek Semakhból és Gazaból. Az angol csapatok újabbán már páncélaulókkal operálnak. Mesgha zsidó falu ellen egy arab lovascsapat támadást kísérelt meg, de angol csapatok szétverték őket.

Kovnoból jelentik, hogy ott a cionista zsidók tüntető gyűlést tartottak, a palesztinai eseményekkel kapcsolatban. Kommunista zsidók megzavarták a gyűlést, mire a cionisták alaposan helyben hagyták a kom-

munista zsidókat és vezetőiket átadták a rendőrségnek. Azt hiszik, hogy a közelmultban a kommunisták rendezték azokat a zavargásokat, amelyekről pogrom-hírek hírek terjedtek el a világsajtóban.

Tiltakozó ülés Noviszádon

A noviszádi zsidók szerdán este jól látogatott ülést tartottak, amelyen tiltakoztak a palesztinai vérengzések ellen.

Helyreállítják a rendet

Londonból jelentik: A zsidó ügynökség jelentése szerint az angol katonaság kétszáz felláhar parasztot kísért Liftából Jeruzsálembe.

A legújabb jelentések szerint Hebron és Safed kivételével egyetlen nagyobb telep sem támadtak meg az arabok, hanem csak a kisebbeket.

Montreálban tegnap 40.000 zsidó tüntetett és a mandatárius politika újbóli körvonalozását követelték.

Ujabb bolgár kihívás

Az Avala ügynökség jelenti: A nisi tartományi főispán délután 1 óra 20 perckor telefonon az alábbiakat jelentette:

E hó 3. és 4. közötti éjjelen a prílepi 15. számú őrháznál, Petocsinac falu közelében, a bolgár határőrség két gépfegyver sőtűzet adott le, majd egy vörös rakétát lőtt ki, ami után bombarobbanások és lövések hangzottak. Éjjel egy órakor határőrségünket paraszttal megerősítették. Két órakor őrházunkhoz jött Vasziljev bolgár kapitány és felhívta határőreinket, hogy keressék meg Kovacev kapitányt a 8. határőrszázad parancsnokát és Jankovics szakaszparancsnokot, hogy leszámolhassanak velük. Ezután eltűntek a bolgárok. Nemsokára ismét puskatűz jött a bolgár oldalról, amelyet egy vörös rakéta felbojasztása, majd két bomba robbanása követett.

Reggel hat órakor Vasziljev kapitány egy katonát felültetett egy lóra és a 24. számú őrházunk elé vezette és itt azt állította, hogy megsebesült, amikor négy bolgár emigráns megtámadta a bolgár őrházat. Együttal Jankovics szakaszparancsnokot azzal rágalmozta, hogy ő szervezte ezt a támadást. Vasziljev még azt is mondta, hogy francia golyót találtak az őrházban és hogy az őrház felrobbantásával megfenyegették.

Határőreink a legnagyobb hidegvérrel hallgatták végig ezt a rosszul rendezett jelenetet és egyáltalán nem reagáltak rá és nem is használták fegyvereiket.

Vasziljev azon állítása, mintha bolgár emigránsok beakartak volna törni bolgár területre, teljesen valótlan.

Nyolcmillió dináros hitelt kapnak a vojvodinai komlótermelők

A Narodna Banka folyósítja a kölcsönt

Beográdból jelentik: A Narodna Banka igazgatósága Bajloni Ignjat elnöke alatt ülést tartott tegnap és ez alkalommal tárgyalta a noviszádi komlótermelők hitelnyújtás iránti kérelmét. Az igazgatóság elhatározta, hogy nyolc millió dináros hitelt bo-

esájt a komlótermelők rendelkezésére. A hitel felhasználása és elosztása ügyében előbb még bizonyos felvilágosításokat fog beszerezni az igazgatóság és akkor dönt felele. A kölcsönt a szüret és termésértékesítés idejére fogják folyósítani.

Csehszlovákia másfélmilliárd csehszkorona felszabadítási költséget fizet

Az antant Jugoszláviának és Romániának juttatja a pénzt

Prágából jelentik: A minisztertanács tegnap ülést tartott, amelyen Benes külügyminiszter beszámolt hágai tárgyalásairól. Közölte, hogy Csehszlovákiának felszabadítási költségek címén másfél milliárd csehszkoronát kell fizetni. Ezt az összeget nem a

nagyantantnak, hanem Romániának és Jugoszláviának fogja fizetni, amely államok a háboru alatt elpusztított területeik reparációs költségeire fordítják ezt. Csehszlovákia nem pénzzel, hanem anyagi szállítással fogja törleszteni ezen adósságát.

— **Snowden az angol király vendége.** Londonból jelentik: Az angol király meghívására Snowden és felesége tegnap minden formalitás mellőzésevel a király üdülőhelyére utaztak. A király azért hívta meg Snowdent, hogy személyesen számoljon be neki a hágai konferenciáról.

— **Karácsony előtt tartják meg az Erdélyi-bünpör táblai tárgyalását.** Budapestről jelentik: A budapesti törvényszéken Schadl tanácselnök most fejezte be az Er-

délyi-féle bünpör ítéletének írásba foglalását és a terjedelmes aktákat már fel is küldte az ítélőtáblához. Degré Miklós táblai elnök az ügyet Kállay Miklós tanácsának osztotta ki. A pör előadója Haris Andor táblabíró. A felelőviteli tárgyalást minden valószínűség szerint még karácsony előtt megtartják, a hitvesgyilkosság miatt életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélt Erdélyi Béla ügyében.

Ujabb szovjet csapatok vonultak be kínai területre

Tiensinből jelentik: A kínai sajtó közlése szerint három ezer szovjet katona augusztus 31-én behatolt Sinkiang tartományba, átlépte az Ili folyót és Ili város felé közeledik. A helyzet a kínai lapok szerint igen komoly.

Pekingből jelentik: A kínai kormánynak az a nézete, hogy az oroszok vagy nem akarnak vagy nem tudnak háborút indítani. Különben is azon a vidéken, amelyet a háboru fenyeget szeptemberben beáll a tél és így tavaszig szó sem lehet háborúról.

Sulyosra fordult Clemenceau volt francia miniszterelnök állapota

Párisból jelentik: Clemenceau volt miniszterelnök állapota három nap óta aggodalomra ad okot. A miniszterelnök a Vendée-beli Saint Vincentben tartózkodik és orvosait betegágyához hívták. Clemenceau jelenleg 88 esztendősen.

Repülőbaleset Amerikában nyolcszoros emberhalállal

Newyorkból jelentik: A Sanfrancisco nevű utasszállító repülőgép lezuhant. A pilótán, a mechanikuson és a kísérőpilótán kívül öt utas foglalt helyet a gépben. Mindannyian életüket vesztették. Több jeltől arra következtetnek, hogy a katasztrófát villámcsapás okozta.

Mironescu román külügyminiszter nem ellenzi Ausztria csatlakozását Németországhoz

Bécsből jelentik: Mironescu román külügyminiszter nyilatkozatot tett a Neues Wiener Journal tudósítója előtt. Nyilatkozatában a román külügyminiszter kijelentette, nem tudja mi kifogása lehet a nagyantantnak az ellen, ha Ausztria csatlakozna Németországhoz. A maga részéről a csatlakozást nem ellenzi.

Aláírták a lengyel-román gazdasági szerződést

Varsóból jelentik: A lengyel külügyminiszteriumban szerdán este írták alá azt az általános jegyzőkönyvet, amely mindazokat a gazdasági és technikai megállapodásokat tartalmazza, amelyek megvalósítását Varsóban, a nyár folyamán megtartott lengyel-román gazdasági tárgyaláson határozták meg. A most aláírt egyezmények arra szólnak, hogy intenzívebbé tegyék a két szövetséges állam közötti gazdasági kapcsolatokat. Az egyezmények különös tekintettel vannak a kölcsönös tranzitforgalom megkönnyítésére.

Huszonkét halottja van az olaszországi löporrobbanásnak

Bresciából jelentik: Monte Chiari löporgyárában tűz következtében felrobbant a munició raktár. A romok alól eddig 22 halottat hoztak ki.

— **Nagy tűz Párisban.** Párisból jelentik: Csütörtökön este fél hét órakor egy párisi katonai felszerelési raktárban tűz keletkezett. Azonnal több kerület tűzoltósága vonult ki a tűzhöz, amely azonban ennek ellenére továbbterjed. A késő esti órákban még nem sikerült eloltani a tüzet.

Briand nagy beszéde a Népszövetségben a békéről, a kötelező döntőbiráskodásról és az európai államok szövetségéről

A Népszövetség most már pártatlan erkölcsi erőt képvisel, de nagy kérdés, mit tud csinálni ezzel az erkölcsi erővel
A jövő nemzedéket meg kell óvni a háboru mérgétől

Genfből jelentik: A népszövetségi közgyűlés tegnap délelőtti plenáris ülésén előnök Hymans fődelegátus szólalt fel, az évi jelentés általános vitájában. Élénk tetszéssel fogadott beszédében meleg elismeréssel méltatta azt a munkát, amelyet a Népszövetség idáig a béke megszilárdítása kötelességének a jövőben sürgős megoldásra várnak.

Bevezetőben a hágai tanácskozással foglalkozott. A Hágában létrejött rendkívül fontos egyezményektől, a háboruból visszamaradt problémák végleges rendezését várják. Megállapítható, hogy

a lefolyt évben tovább haladt előre, a népek politikai és gazdasági békéjének megszilárdítása.

Ezzel kapcsolatban kiemelte a Kellogg-szerződés jelentőségét. A párisi szerződést azonban összhangba kell hozni a népszövetségi egyezségkormányval, mert a Kellogg paktum az egyezségkormányval jóval tovább még. Szükségesnek mondotta, hogy

a békét ne csupán jogi vonatkozásban rendezzék, hanem büntetőszankciókról is gondoskodjanak, a szerződést szegő félle szemben.

A háboru csak akkor kerülhető el, ha az a fél, amely a fegyveres erőszakhoz akar fordulni tudja, hogy a népek egységes tiltakozásával találja magát szemben. Beszéde további folyamán a gazdasági ellentétek kiküszöböléséről szólt.

Le kell bontani a vámsorompókat és lehetővé kell tenni a szabad áru-cserét,

mert csak így érhető el a gazdasági leszerelés. Befejezésül hangoztatta, hogy az eddigi eredmények alapján bizvást elmondható, hogy a Népszövetség már kilépett a tervezetek korszakából és gyakorlati téren jelentős sikereket mutathat fel.

A belga fődelegátus nagy tetszéssel fogadott beszéde után Briand francia miniszterelnök lépett a szónoki emelvényre. A zsufolásig megtelt terem közönsége nagy ünneplésben részesítette a francia miniszterelnököt, akinek beszédét hangszórók továbbították, a palota környékén összegyűlt közönség részére.

Beszéde elején a francia miniszterelnök utalt arra, hogy tiz esztendeje áll már fenn a Népszövetség és ezt a tiz esztendőt a leghatályosabb módon használta ki. Tevékenysége minden térerre kiterjedt. Némelykor súlyos nehézségekkel találkozott, amelyek szinte leküzdhetetleneknek látszottak, de mégis sikerült megbirkózni velük.

ANépszövetség most már pártatlan erkölcsi erőt képvisel a népek történetében. Nagy kérdés már most, mit tud csinálni ezzel az erkölcsi erővel, hogy méltó legyen a bizalomra, amit a népek beléje helyeztek.

A béke megszilárdítására irányuló tövésekről szólva, a francia miniszterelnök rámutatott arra, hogy mindaz, amit ezen a téren a legutóbbi időben tettek, a népszövetségi szellem sugalmazására történt. Az egyezségkormány rendelkezései nem zárják ki teljesen a háboru lehetőségét és a Népszövetség nem fejezheti be munkáját a háboru elítélésével. Kötelességének csak akkor tesz eleget, ha a háboru megakadályozásáról és a háboruskodás megtorlásáról is intézkedik.

A Népszövetség nagy erőfeszítéseket tett, hogy kiküszöbölje az egyezségkormányban jelentkező hézagot. A nemzetek szövetsége nem volna méltó nevéhez, ha visszautasítaná azt a jogot, hogy teljesen kiküszöbölje a háborut és méltó büntetésben részesítse a háboru provokálóit.

Briand ezután a hágai tanácskozás jelentőségét méltatta. Az értekezlet során több nyugtalanító momentum jelentkezett, de mégis sikerült célját elérni, mert a béke gondolata hatotta át a tárgyaló feleket, akik érezték, hogy ha nem oldják meg a súlyos problémákat, komoly csapást mérnek a béke ügyére.

A francia miniszterelnök ezután a leszerelés kérdésével foglalkozott. A Népszövetség tagállamainak szent kötelessége, hogy eleget tegyenek annak a kötelezettségüknek, amelyet ebben a tekintetben a Népszövetség előír.

A leszerelés azonban szoros kapcsolatban áll a biztonság érzetével.

Meggyőződése, hogy kölcsönös jóakarat

Briand, MacDonald és leánya.

Nézeteltérések a Rajna-vidék kiürítése körül

Londonból jelentik: A Daily Herald genfi tudósítója felhívta Henderson figyelmét arra a vitára, amely a francia sajtóban keletkezett a hágai szerződés egyik mondatának értelmezése fölött. A mondat a harmadik rajna-vidéki zóna kiürítésének feltételeire vonatkozik.

A tudósító rámutat arra, hogy a francia sajtó állítása szerint a kiürítés a francia annuitás egy bizonyos részének megfizetésétől függ. Henderson hangoztatta, hogy a

ráttal ezt a problémát is sikerül megoldani és a leszerelést előkészítő bizottság rövid időn belül megkezdheti a gyakorlati megoldás érdemleges munkáját.

Részletesen foglalkozott ezután Briand az európai államok szövetségének kérdésével. Ez a gondolat nem új keletű. A földrajzilag egymásra utalt népek között szorosabb viszonyt kell teremteni.

Az európai szolidaritás kiépítése nemesak gazdasági, hanem politikai és szociális szempontból is eredményel járhat.

Reméli, hogy a legközelebbi közgyűlésig ez a gondolat konkrét formát ölt.

Lendületes szavakban méltatta ezután, hogy

nem szégyen a népekre, ha csatlakoznak a döntőbirósághoz. A háboru pusztításainál előbbrevaló az igazságkeresés és az ellentétek békés szabályozása.

Befejezésül Briand hangoztatta, hogy a Népszövetségnek sikerült a mulban súlyos problémákat rendezni és sikerült a már-már kitörőben levő háborut is megakadályozni.

Elnémította az egymásnak szegezett ágyukat, működésének ez a legnevezetesebb és legfontosabb eredménye.

A Népszövetség erkölcsi ereje érvényesül akkor, amikor a békés megoldásra lehetőséget keres, holott korábban a fegyveres erő alkalmazásában látták az egyetlen megoldást.

De vannak sötét ellenségei a békének és el kell némitani azokat, akik még akarják mérgezni a lelkeket és a háboru csiráját akarják elhinteni. Meg kell óvni a jövő nemzedéket ettől a mérgeztől, hogy a békét fenntartsuk és tovább ápoljuk.

Briand beszéde után percek alatt zúgott a taps és számosan a szónoki emelvény felé siettek, hogy a francia miniszterelnököt üdvözljék.

a szerződés szövegezése teljesen tiszta és érthető és hogy a kiürítésnek június végéig meg kell történnie.

Henderson a következőket mondotta:

Meg vagyok győződve arról, hogy Briand becsületesen eleget tesz a Hágában vállalt kötelezettségének és rendkívül sajnálnám, ha bármely érdekelt ország sajtója növelné Stresemann és Briand politikai nehézségeit.

Tizenhétmillió dinárt utalt ki a pénzügyminiszter a rokkant illetmények kifizetésére

A minisztertanácson a pénzügyminiszter a hágai konferenciáról is beszámolt

Beogradból jelentik: A minisztertanács határozata alapján Svrljuga Sztanko dr. pénzügyminiszter tegnap

tizenhét millió dinárt utalt ki a rokkantilletmények kifizetésére.

A kormány tegnap délben minisztertanácsot tartott, amelyen Svrljuga Sztanko dr. pénzügyminiszter részletesen beszámolt a hágai konferencia eredményéről.

A Fidac tagjai Szarajeóban

A Fidac tagjai tegnap Szarajevoba érkeztek, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették a vendégeket. A szarajevo-i közéletnek tegnap délután 1 órakor diszlokómát rendezett a vendégek tiszteletére, amelyen Kalafatovics tábornok, Nikolics főispán, Matavelics polgármester és számos előkelőség jelent meg. A banketten több lelkes felszólalás hangzott el s a közönség zajosan éljenzte a francia hadsereget.

Ma kezdődik a noviszádi repülőverseny

A repülőtéren különböző sportattrakciókkal és akrobata mutatványokkal szórakoztatják a közönséget

Ma reggel öt órakor kezdődik a szokásos évi repülőverseny, amely a király arany serlegéért folyik. Az első repülők reggel öt órakor startolnak a noviszádi repülőtérről. A repülőverseny részletes programja a következő:

1. Kétüléses repülőgépek versenye. Utirány: Noviszád, Oszijek, Zagreb, Lyublyana, Maribor, Banjaluka, Szarajevo, Szkoplye, Nis, Beograd, Noviszád. Első díj: a király aranyserlege.

2. Iskolagépek versenye. Utirány: Noviszád, Bjelina, Szarajevo, Kraljevo, Zajecsár, Nis, Pozsarevác, Beograd, Noviszád. Első díj: a légügyek parancsnokságának tiszteletdíja.

3. Vadászgépek versenye. Utirány: Noviszád, Bród, Szarajevo, Nis, Szkoplye, Kraljevo, Zajecsár, Pozsarevác, Beograd, Noviszád. Első díj: a hadügyminiszter tiszteletdíja.

A repülőverseny tartamára különböző sportattrakciókkal és akrobata mutatványokkal szórakoztatják a közönséget.

A szórakoztató program főbb pontjai a következők: csoportos és ellenőrző repülés, iskolagépek repülése, harc a levegőben egy és kétfedelű gépek között, jelentések ledobása a hadigépekről, akrobata mutatványok, céllövészeti gyakorlatok léggömbökre, gyorsasági verseny, továbbá sportmutatványok és futballmérkőzés az 1. repülőezred legénysége és a petrovaradini Sportklub között.

A közönség szórakoztatására tombolát is rendeznek s a nyertes díjmentesen repülhet Noviszád felett.

A szórakoztató program tartamára a helyőrségi katonazenekar hangversenyez. Belépti díj tíz dinár. A repülőtérről csak a Futaki-ut felőli kapun bocsátják be a közönséget.

Kik startolnak a mai repülőversenyen

A mai repülőversenyen a következő pilóták startolnak:

Kétüléses hadirepülőgépek: 1. Ivanovics Mladen őrmester-pilóta és Mikec Nikola főhadnagy (Potez 25). 2. Radoszavlyevics Blagoje főhadnagy és Topalovics Vojislav főhadnagy (Breguet 19). 3. Jankovszki György főhadnagy és Otasevics Bozsidar főhadnagy (Breguet 19). 4. Kratochvil Franja kapitány és Konrad Marko főhadnagy (Potez 25). 5.

Jovanovics Szetolik őrmester és Velieskovics Velimir főhadnagy (Breguet 19). 6. Vucskovics Tima őrmester és Popovics Dobrivoje főhadnagy (Breguet 19). 7. Mrak Iván kapitány és Mandrasevics Milán főhadnagy (Breguet 19). 8. Fevre Mihajlo főhadnagy és Dolanszki Dragutin főhadnagy (Breguet 19). 9. Radonics Teodor őrmester és Hauer Gyura főhadnagy (Breguet 19). 10. Dobnikar Janko őrmester és Kropar József főhadnagy (Breguet 19).

Iskolagépek versenye: 1. Gojkovics Branko őrmester és Katic Predrag főhadnagy. 2. Leszicsnik Iván őrmester és Kovacevics Mladen főhadnagy. 3. Fanadl Branko főhadnagy és Rogulya Adalbert kapitány. 4. Bulat Vinko főhadnagy és Birtics József főhadnagy. 5. Biszics Rodoljub főhadnagy és Dugalics Milos főhadnagy. 6. Biesevec Vje koszláv főhadnagy és Lamatovics Mirko főhadnagy. 7. Filipovics Radoszláv őrmester és Zsidanik Kazimir főhadnagy. 8. Markovics Jovan őrmester és Sztoilkovics Cedomir főhadnagy. 9. Csurlica Iván főhadnagy és Szimics Koszta főhadnagy. 10. Szavics Zsivota főhadnagy és Jancsics Lyubomir főhadnagy.

Vadászgépek versenye: 1. Rapaics Jován főhadnagy. 2. Kosztics Bozsidar főhadnagy. 3. Tihomirov Vladin főhadnagy. 4. Ruzs Franja kapitány. 5. Nikolics Nikola főhadnagy. 6. Kalsek Alojz őrmester.

A repülőverseny zsűrijének a tagjai a következők: Szavics Dragutin vezérkari őrnagy, Zsivkovics Sztanoje vk. őrnagy, Zsivanovics Milos őrnagy, Uzelac Teodor őrnagy, Popovics Vojta műszaki üzemvezető, Umek Oszkár kapitány, Gyurics Lyubomir kapitány, Lukanovics Kamilo kapitány és Fizir Rudolf mérnök.

Sulyos válság előtt az orosz kommunista párt

A londoni Times rigai levelezője szerint az orosz kommunista párt sulyos válság előtt áll. A moszkvai központi szervezet megállapítása szerint számos vidéki centrum vezetősége megbízhatatlan. A „megfertőzött” környek között szerepelt Leningrád, Nisnijnovgorod, Baku, sőt Moszkva is. A szovjet sajtó nyíltan belső ellenségekről beszél. A Pravda megállapítása szerint a leningrádi ellenőrző bizottság újabb az ellenség pártjára állott, holott üldöznie kellett volna.

1929. szeptember 6. Péntek

Rom. kat.: Ida. Protestáns: Zakariás. Gör. kel. (aug. 24) Eutik. A nap kel 5 óra 5 perckor, nyugszik 6 óra 7 perckor.

Időjárás: Hazánkban nagyrészt derült idő volt. Noviszádon tegnap délben 33 fok meleg volt.

Időjósítás: Továbbra is derült idő várható átmeneti felhőzettel. Noviszádon a hőmérséklet 13 fok és 32 fok között váltakozik.

Ma délelőtt fél 10 órától 12 óráig az összes üzletek zárva tartandók. A piac délelőtt 9 óráig tart. Az ipari üzemekben dolgozhatnak, hasonlóképp a földművesek is.

— **Hétfőn foglalja el hivatalát a fellebbviteli bíróság elnöke.** Dr. Ignjatovics Nikola, a noviszádi fellebbviteli bíróság elnöke a nyári szünet befejezésével, hétfőn foglalja el hivatalát.

— **A gyógyszerész kamara közgyűlése.** A gyógyszerés kamara az évi kongresszusát október 5, 6 és 7-én tartja meg Szplitben, amelyen a droguisták, specialitások és más aktuális kérdésekről fognak tárgyalni.

— **Ma csak kilenc óráig van piac.** A főkapitány rendelete értelmében pénteken, őfelsége Petar trónörökös születésnapján a piaci árusítás csak reggel 9 óráig van engedélyezve. Az üzletek csak délelőtt fél tíz órától déli tizenkettőig tartandók zárva, délután pedig az összes üzletek nyitva tartandók.

— **A zenekarok figyelmébe.** A Zenekarok Egyesülete ezúton is értesíti t. aktív tagjait, hogy a zeneprobák folyó hó 3-án megkezdődtek. A zeneprobákat az egyesület régi helyiségében az Elite kávéház különtermében, kedden és pénteken fél 9 órai kezdettel tartják. A vezetőség új aktív tagokat, hegedű, zongora vagy fuvós hangszer tudással a probák ideje alatt felvesz. A probákra pontos megjelenést kér csak igazolt távolmaradást fogad el a vezetőség.

— **Elítélték, mert ellenszegültek a rendőröknek.** A noviszádi törvényszék büntető tanácsa Grsics Gyura szilbási vendéglős és Grsics Zdravko szilbási földműves felett ítélték. Az ügyészség azzal vádolta őket, hogy ez év május 17-én ellenszegültek Petrovics Jovan rendőrőrmesternek, amikor ez a község házára akarta őket bekisérni. A bíróság ezért Grsics Gyurát 2 havi, Grsics Zdravkot pedig 2 havi és 15 napi fogházra ítélte.

— **A beogradói obszervatórium időjárásjelentése.** A beogradói obszervatórium jelentése szerint tegnap reggel 8 órakor a következő hőmérsékletet jegyeztek fel az ország egyes városaiban: Beograd 24, Zagreb 21, Ljubljana 16, Noviszád 24, Koviljacska 19, Vrsac 24, Szarajevo 15, Uzsice 13, Veliko Gradiste 22, Kragujevac 19, Krusevac 19, Kraljevo 19, Zajecsár 20, Vranje 19, Nis 18, Koszovszka Mitrovica 17, Szkoplye 21, Stip 18, Pety 20, Brod 17, Mosztár 22, Szplit 24. Eső Szarajevon, Zajecsáron, Krusevácon, Stipben, Mosztárban, Szplitben és Brodban esett.

— **Egy évre szállították le a férjgyilkos asszony büntetését.** Beogradból jelentik: A fellebbviteli bíróság tegnap tárgyalta Ilic Deszanka gyilkossági bűntudatát, aki néhány hónappal ezelőtt féltékenységi rohamában agyonlőtte férjét. Az elsőfokú bíróság erős lelki felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek a vádlottat s két évi fogházra ítélte. A fellebbviteli bíróság most egy évre szállította le a férjgyilkos asszony büntetését.

Tegnap, csüt. délben 12 órakor egy negyedrész nagyságra összehajtott

1000 dinárost találtam

a városháza Jevrejska ucca sarkán, a villamos megállónál. Jelentkező tulajdonos átveheti Bednárnál, Gajeva u. 9

Északsarki utra megy a Graf Zeppelin?

Frithjof Nansen, a neves sarkkutató Stockholmból Genfbe való útját Berlinben megszakította és ott a Graf Zeppelin északsarki útja ügyében tárgyalásokat kezdett.

— **A Duna vizállása.** A földmivelésügyi miniszterium vizrajzi osztályának jelentése szerint tegnap a következő vizállást jegezték fel a Dunán: Passau 246, Linz —068, Bécs —060, Pozsony —094, Komárom 219, Budapest 158, Mohács 150, Bezdán 186, Apatin 258, Almás 220, Bogojevó 260, Vukovár 196, Noviszád 180, Zemun 166, Pancsevo 152, Szmederevo 256, Kovin 200, Golubac 104, Turn Szeverin 276, Vidin 290, Ruscuk 2271, Braila 214. A Duna mindenütt apad.

— **A budapesti nemzetközi sakkverseny.** Budapestről jelentik: Csütörtökön délelőtt és délután fejezték be a függőben maradt játszmákat. Brinkmann 61 lépéssel győz Canal ellen, ugyancsak Thomas-Prokesch ellen, Przepirka pedig 90 lépés után Steiner ellen. A Przepirka-Canal, Colle-Van der Bosh, Prokesch-Vajda közti félbeszakadt játszmák remissel végeztek. A versenyen Capablanca vezet 3 és fél ponttal, utána Havasi és Rubinstein következnek 3 ponttal.

— **Oroszország 10-15 év múlva a civilizált nemzetek sorába lép.** Londonból jelentik: Churcill, Vancouverben mondott beszéde során foglalkozott az angol orosz kérdéssel és annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy Oroszország 10-15 év múlva a civilizált nemzetek körébe lép. Ennek előkezetekor az angol adófizetők nagy hasznát fogják huzni, mert Oroszország megfizeti Angliával szemben fennálló adósságait.

— **Csehszlovák pilóták halála.** Prágából jelentik: Chlum közelében két repülőgép összeütközött és lezuhant. A két pilóta és egy megfigyelő meghaltak.

HUZÁS Vásároljunk állami osztálysorsjegyet a novisadi főelárusítónál szept. 10 LUSTIG LAJOS banküzletében

— **Londonban a közlekedés a legveszedelmesebb módja a gyalogjárás.** Londonból jelentik: Az angol közlekedési minisztérium legújabb kimutatása szerint Londonban a legveszedelmesebb közlekedési mód a gyalogjárás. Az elmúlt esztendőben az angol vasúton 48 ember vesztette életét vasúti baleset következtében, ami tekintettel az óriási utasforgalomra, rendkívül elenyésző. Egymillió hétszáz ezer utasra esik egy halálozás. Az 1924-20 közötti években mindössze két halálos baleset történt hajón való utazással kapcsolatban. Ezzel szemben Londonban az elmúlt év során 1237 halálos közlekedési baleset történt. Ezek közül 800 ember autóbalesetnek esett áldozatul.

Az elemi iskolákban papok tanítják a hittant A törvényhozó bizottság letárgyalta az elemi iskolákról szóló törvényt

Beogradból jelentik: A törvényhozó bizottság tegnap befejezte az elemi oktatásról szóló törvényt. Eszerint újabb magániskolák felállítását nem engedélyezik, a meglévők azonban tovább működhetnek.

A vallástani tanítása kötelező. A tanítás a vallások előírásai szerint történik. A katolikus hittant mindenhol papok tanítják.

Azon iskolákban, ahol elég óraszám van, külön hittanítók lesznek, ahol nincs elég óraszám ott a hitközségnek kell gondoskodni a hittanítóról.

A falvakban a községi előjárásnak kell gondoskodnia a tanítói lakásokról, akik ezért havi 160 dinárt fizetnek a községnek.

Még nem tudták megállapítani a rumai autóbusz által halálra gázolt asszony személyazonosságát

Tegnap délután felboncolták és utána eltemették az ismeretlen asszonyt

A petrovaradini rendőrség tegnapelőtt este — amikor nem tudta megállapítani a rumai autóbusz által halálra gázolt asszony személyazonosságát — azonnal értesítette erről a szomszédos falvak és városok rendőrségeit. Tegnap estig azonban még egy helyről sem kapott határozott választ. Mindössze Csorantovci község rendőrsége jelentette, hogy egy nő eltűnt a faluból, azonban nem tudták még megállapítani, azonos-e az autóbusz áldozatával.

A petrovaradini rendőrség a halálos elgázolásról értesítette a karlovci járásbíró-ságot, ahonnan tegnap délután kiszállott Lyubinkovics Zorád bíró és dr. Daubic orvos, ezeknek és Vlasics rendőrbiztos jelenlétében dr. Vladarszki petrovaradini or-

vos megejtette a boncolást. Utána az ismeretlen asszonyt a petrovaradini temetőben elföldelték.

A petrovaradini rendőrség a következő személyleírást adta az asszonyról: 36-40 év körüli, 160 cm. magas, szőke haja, kerekded arcu, gyengén táplált, valószínűleg a szegényebb néposztályhoz tartozó nő. Öltözete zöldes-kék dzsemper, régi barna blúz és viseltes rózsaszínű kombiné. Mindkét karján tetoválás, a jobb keze középső ujján pedig egy alumínium gyűrű 1914-1917 felirással volt.

Toszmann Antal sofőr még a petrovaradini rendőrség foglya és ma szállítják át Karlovaira a járásbíró-sághoz.

Grác mellett meggyilkoltak két fiatal leányt

A gyilkosok előbb leittatták áldozataikat és csak azután végeztek velük

Grácból jelentik: Oberetzendorf határában egy kiránduló társaság borzalmas gyilkosságot fedezett fel. Egy nagyobb társaság ugyanis több nap kirándulásra indult a Gráctól környező hegyekbe. Az Oberetzendorf határában levő erdőben két meggyilkolt nő holttestére akadtak. A kirándulók, akik már messziről észrevették a holttesteket, nem közelítették meg azokat, nehogy ezáltal az esetleges nyomokat összezavarják, hanem azonnal értesítették erről a csendőrséget.

A csendőrség kiszállása után, megállapította, hogy két 16-18 éves leányt gyilkoltak meg. Azt is azonnal megállapították, hogy minden valószínűség szerint kéjgyilkosság történt. A gyilkosság felfedezésének hírére több környékbeli paraszt jött oda, akik a holttestekben felismerték azt a két leányt, akik vasárnap két fiatalemberrel az erdőben sétáltak. Egy paraszt éjjel már csak a két fiatalembert látta, a leányok nélkül. Többen pontos személyleírást is adtak a két fiatalemberről.

Jelentkezett egy utszéli csapláros is, akinek vendéglőjében a két fiatal leány a

két fiatalemberrel meguzsonázott. A vendégek feltűnő sok szeszes italt fogyasztottak, sőt több üveg likőrt megukkal is vitték. Ezeket a likőrösüvegeket üres állapotban meg is találták a holttest mellett.

A tanúk állítása szerint a fiatal emberek uriasan voltak öltözve és jobb anyagi viszonyokra valló ruhákban voltak.

A csendőrség a gyilkosságról jelentést tett a gráci törvényszéknek, ahonnan kiszállott a vizsgálóbizottság, amely megállapította, hogy a leitatott leányok kéjgyilkosság áldozatai lettek.

A csendőrség a kapott személyleírás alapján a legszélesebb körű nyomozást indította meg.

— **A Horgosi Árvaház, mely iskolánövérnek vezetése alatt áll, felvesz 6-12 éves iskolás róm. kat leányokat (árvát is). Fizetési díj havi 300 dinár. Ugyancsak felvesz 13-16 éves róm. kat. leányokat is, akik a háztartás és kézimunkában óhajtják magukat képezni. Ellátási díj havi 500 dinár. Mosás külön számítva.**

APOLLO szept. 6, 7 és 8-án

Az odesszai hercegnő

Filmregény 7 felvonásban

Főszereplők: LYA MARA és FRED LOUIS LERCH

SPORT

Értekezlet a másodosztályú bajnoki mérkőzések anyagi feltételeiről

A kerület választmányának ma esti ülésén az érdekeltek meghallgatásával döntöttek arról, milyen anyagi feltételek mellett kerüljenek lejátszásra a bajnoki mérkőzések a második osztályban. A kérdés alapos megvitatása időszerű, mert a második osztályú bajnokságok anyagi feltételei körül sok visszahívás tapasztalható.

Eddig, mint köztudomású, a másodosztályú egyesületek közös számlára rendezték a bajnoki mérkőzéseket. A rendszer nem vált be, mert az elszámolások körül csaknem minden esetben kellemetlen nézeteltérések merültek fel. Napirenden voltak a meggyanúsítások és lassanként valóságos kémrendszer alakult annak megállapítására, nem szerepel-e jogosulatlan tétel az egyik, vagy a másik csapat kiadás-listájában. A mérkőzések után, a játék izgalmaiban amugy is felhevült funkcionáriusok ültek össze és sokszor órákon át vitatkoztak és a heves vita során nyíltan is meggyanúsították egymást az elszámolás során. A kerületnek és az alszövetségnek hosszú hónapok meddő munkáját kellett feláldozni, amíg egy-egy elszámolás labirintusában igazságot oszthattak.

A kérdést, mint értesülünk, most úgy akarják megoldani, hogy a vendéglátó csapat előre megállapított, fix összeget fizet a vendégesapatnak és annyit kap ő is, amikor az illető csapatnak revansot ad. Ennek a megoldásnak az a hátránya, hogy kevés lesz a bevétel, a vendéglátó csapat adós marad az átalányösszeggel és megismétlődnek a sportszerűtlen viták és aktacsomók. Sokkal eredményesebbnek látszik az a megoldás, hogy minden egyes alkalommal

a vendégesapat fizesse saját kiadásait és a vendéglátó csapatot csupán a reklám, a pályaelőkészítés és a bíró-díjak fizetése terhelje.

Ennél a módszerrel csupán az a veszély fenyeget, hogy a reváns alkalmával a csapat lemondja a mérkőzést, erre az esetre azonban a kerületnek előre megállapított kártérítést kellene kiszabnia. A lemondás veszélye különben is minden megoldási módszerrel fennáll, de

kevesebb az erkölcsi valószínűsége annak, hogy egy csapat indokolatlanul megtagadja a revans-adást oly mérkőzésért, amelynek egész bevételét ő vágta zsebre.

Előnye ennek a megoldásnak hogy egyszerűen mindenkorra megszűnnek a mérkőzések után szokásos vitatkozások és a nagy áldozatok árán önmagának közönséget nevelt csapat nem kénytelen megosztani a bevételét olyan csapatokkal, amelyeknek deficit esetén még a revans alkalmával is fizetnie kell. A futballsport tüze nem utolsó sorban anyagi feltételektől függ és a mai nehéz gazdasági helyzetben semmilyen egyesülettől sem lehet követelni, hogy a maga szűkös anyagi viszonyai között más egyesületet támogasson.

A bajnoki rendszer nem jótékonyági intézmény, az egyesületek anyagi támogatása a szövetség feladata volna. Amelyik egyesület nem rendelkezik kellő anyagi felkészültséggel, ne játszó bajnoki mérkőzést addig, amíg anyagilag rendbe nem jön. Az anyagi természetű nehézségek komolyan veszélyeztetik a bajnoki rendszer sportbeli sikerét és ezért a mai értekezlet kellő figyelmet érdemel az érdekeltek részéről.

Vízipóló: UTE—Beszkárt 11:1 (7:0). A magyar vízipólóbajnokság első helyén az UTE áll, második a MAC, harmadik az UTK.

Achilles hírek: Ma szeptember 6-án este 8 órakor rendes havi választmányi ülés.

Szeptember hó 15-én délután 3 órai kezdettel tartja az Achilles országos országúti versenyt I., II., III. osztályúak részére 80 km., ifjúságiak részére 30 km. táv, cél és start a Futaki-ut 2. km kövénél, a vasuti átjárón túl. Indulhat minden egyes tag, ki tagdíjkötelezettségének szeptember 14-ig eleget tesz. Főtítkár.

Hatályon kívül helyezték a Ferencváros játékjogát felfüggesztő határozatot. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a M. L. Sz. felfüggesztette a Ferencváros játékjogát, mert nem érkezett haza arra az időpontra, amikor az eredeti turaengedélye lejárt. A Ferencváros turacsapatának visszaérkezése után megfelelőbbé ezt a felfüggesztést és azzal védekezett, hogy nem volt előbb hajója, amellyel hazajöhetett volna és ezért késelt. Miután pedig a Délamerikában való tartózkodás nagy kiadásokkal járt, ezek fedezésére még három mérkőzést játszott. A M. L. Sz. tanácsa csütörtök esti rendkívüli ülésen azt a határozatot hozta, hogy a Ferencváros ügyében folytatja ugyan a vizsgálatot, de a Ferencváros játékjogát felfüggesztő határozatot hatályon kívül helyezi.

ZARLATOK

Csütörtök, szeptember 5.

A DINÁR ÁRFOLYAMA

Budapest 9.97—10.05, Bécs 12.44—12.50, Prága 58.975—59.375, Berlin 7.39—7.41, London 276, Trieszt 33.62—33.65.

BEOGRADI TŐZSDE

London 276.43—275.63, Páris 223.85—221.85, Genf—Zürich 1097.40—1094.40, Milánó—Trieszt 298.70—296.70, Prága 169.00—168.20, Berlin 13.57—13.54, Bécs 8.0347—8.0047, Budapest 9.952—9.922.

Allampapírok: 7%-os kölesön 90.25—90, 4%-os agrárkötvény 55—54. Hadikárpótlási kötvény prompt 406—405.50, szeptember 30-ára 408—408, október 30-ára 411.50—411.50, december 31-ére 420—419. Nemzeti Bank 8210—8200.

BEOGRADI TERMÉNYARAK

Buza Duna 77, 4%, 194—194, Buza fővonal 76, 4% 186.50—190. Tengeri prompt paritás Vrsac 175—175. Irányzat: Változatlan.

ZÜRICH TŐZSDE

Beograd 9.1275, Budapest 90.67, Páris 20.335, London 2518 ötnyelcad, Newyork 519.55, Brüsszel 72.20, Milánó 27.1675, Berlin 123.67, Madrid 76.55, Amsterdam 208.20, Bécs 73.18, Stockholm 139.125, Oslo 138.35, Kopenhága 138.25, Szófia 3.76, Prága 15.385, Varso 58.275, Athén 6.71, Konstantinápoly 249.25, Bukarest 3.0825, Helsingfors 13.05.

BUDAPESTI HATÁRIDŐS TERMÉNYTŐZSDE

Irányzat: Gyengébb. Forgalom: Élénk. Buza októberre 22.60—22.61, 1930. március 25.00—25.01. Rozs októberre 17.46—17.47, 1930. márciusra 19.80—19.82. Tengeri májusra 18.46—18.48.

CHIKAGOI TERMÉNYTŐZSDE

Buza: Alig tartott. Szeptemberre 132, decemberre 140.25, 1930. márciusra 146, májusra 149 hétnyelcad. Tengeri: Csendes. Szeptemberre 103.75, decemberre 100, 1930. márciusra 103 hétnyelcad. Zab: Tartott. Szeptemberre 50, decemberre 53.5, 1930. márciusra 56.75. Rozs: Tartott. Szeptemberre 102.25, decemberre 110.5, 1930. márciusra 115.5.

ROSARIO

Irányzat: Tartott. Buza októberre 10.75. Tengeri októberre 8.20.

BUENOS AYRES

Buza októberre 10.85, februárra 11.35. Tengeri októberre 8.40, novemberre 8.60. Zab novemberre 7.

WINNIPEG

Irányzat: Alig tartott. Buza októberre 152 egynyelcad, decemberre 153.25, 1930. márciusra 158 hétnyelcad.

LIVERPOOL

Buza: Tartott. Októberre 9 sh 8.75, decemberre 10 sh 1 háromnyelcad, 1930. márciusra 10 sh 6.5.

NOVISZADI TERMÉNYTŐZSDE

(Hivatalos jegyzések)

Buza 77—78 kg k. d. bácskai és bánati 192.50—197.50, szerémi 187.50—192.50, tiszai uszályrakomány 207.50—210. Arpa 63—64 kg k. d. 137.50—142.50. Zab k. d. 157.50—160. Tengeri 177.50—182.50. Export malmok irányarai buzaliszt szept.-dec. 30 nap kassza vagy 1.5% skonto nullás gg és g 330—335, kettes 310—315, ötös 290—295, hatos 260—265, hetes 235—240, nyolcas 140—145. Egyéb malmok effektív kötési bácskai liszt k. d. nullás gg és g 297.50—302.50, kettes 277.50—282.50, ötös 257.50—262.50, hatos 232.50—237.50, hetes 202.50—207.50, nyolcas 127.50—132.50. Buzakorpa ju tászkában 110—115. Fehér bab 2% k. d. 395—405. Irányzat: Bab szilárd, egyébként gyenge. Forgalom: Buza 57, árpa 1, zab 27, tengeri 62, liszt 3, korpa 2 vagon. A tőzsde ma ünnep miatt zárva lesz.

RÁDIÓ-MŰSOR

Péntek, szeptember 6.

Beograd. 11.20 és 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos időjelzés. 12.10: Kis gramofónhangverseny. 12.30: Közgazdasági hírek, tőzsdejelentések. 12.45: Gramofónhangverseny. 13.15: Ujsághírek. 17: Kirándulások a Dunán és a Száván. 17.05: Petrovics Alekszandar előadása a konyhaművészetről. 17.30: Gyermekhangverseny. 20: Dr. Kazimirovics előadása. 20.25: Kamarazene hangverseny. 21.25: Ujsághírek. 21.40: A királyi gárdazenekar hangversenye.

Zagreb. 11.30: Gramofónzene. 12.05: A gramofónzene folytatása. 20.30: A rádiókvartett hangversenye. 22: Könnyű esti zene közvetítése.

Bécs. 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. 17.45: Zeneakadémia. 20: A bécsi „Polyhymnia“ mandolin-egylet hangversenye. 21.20: Rafael Lanes hegedűhangversenye.

Budapest. 9.15: Smirnoff Sergej „Volga“ orosz balalajka zenekarának hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádióházikvartettjének hangverseny. 14.30: Hírek élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, hírek. 17.45: Gramofónhangverseny. 19.45: Papp Viktornak, a Rádió zenei tanácsosának felolvasása: Beethoven: „Fidelio“. Dalmü 2 felvonásban. 22.25: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Berlin. 14: Gramofónzene. 19: Esti szórakoztató zene. 20.00: Gerhardt Hauptmann „Elga“ című jelenetének közvetítése.

Kassa. 12.05: A szalózenekar hangversenye. 17.10: A. Kozmova zongorahangversenye. 21: Vidám-est. 22.25: Szórakoztató zene közvetítése Prágából.

München. 11.20: Gramofónzene. 12.55: Déli hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. 19.30: Mandolin-hangverseny. 20.40: Szimfonikus hangverseny.

Prága. 10.30: Gramofónzene. 11.15: Délelőtti hangverseny. 12.20: Déli hangverseny. 15: Gramofónzene. 16.30: Kamarazene. 21: A cseh lövészegylet zenekarának hangversenye. 22.25: Kávéházi zene.

APRÓ HIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap.
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár,
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár.

Eladó

Két telekkönyvezett ház-
hely ELADÓ. Szoba kony-
ha, istálló október 1-re
K.A.DÓ. Boros András,
Daranyi telep III. csoport
48/c. 3077

SZOBA KONYHA be-
rendezés azonnal eladó.
Sterijina (Gyik) ucca 20.
3142

ELADÓ fagyalt készítő
teljes felszerelések és üz-
leti berendezések. Futoski
put 47. alatt. 3144

Kiadó

ÖT SZOBÁS lakás für-
dőszobával mellékhelyi-
segekkel azonnal beköl-
tözhető. Mušickog ucca-
ban. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 3132

Szeptember 7-én
szombaton este
szüreti mulatság
a Milatta vendéglő-
ben, Futaki ut 105.
a kórházzal szemben

Jóforgalmu fúszkeres-
kedés a város új negye-
dében betegség miatt az-
onnal kiadó. Cím Bristol
Trafikban. 3121

Kereslet

ZONGORÁT rövid vagy
pianinót jókarban levőt
keresek bérbé. Dusan Mo-
racsca zongoramester. Ka-
menicska ul. 70. dében
12-2-ig. 3143

NAGYOBB KIFUTÓFIU
azonnal felvétetik. Kardos
hirdetvállalat, Vilsonov
trg 7. 3147

Népkönyha

város központjában, jól be-
vezetett, teljes felszereléssel
lakással, vízvezetékekkel áron
alul elad

Biro „MORE“ Novisad
Kr. Aleksandra 3

Munkás
leányok

komolyabb munkára
felvétetnek
„Pax“ Futoski put 48

I-a mész, cement
Reibsand

vagon és kisebb tete-
lekben a legolcsóbban szállit

GAUSZ JÁNOS NOVISAD, Futoski put 66
TELEFON 25-34

Novosadska Kreditna Zadruga

előbb UVIDÉKI HITELSZÖVETKEZET
Dudarska (Epres) ulca 18.

ELFOGAD

betéteket magas kamatozással. —
Heti betétek 5 dinártól felfelé. —
Folyosít kölcsönöket váltóra és
betáblázásra.

ÜZLETNAPOK

Minden kedden
és csütörtökön 5—7 óráig
vasárnap d. e. 10-11 óráig

A halott emlékének tisztelete
a legszebb emberi erény!

temetések rendezését,

exhumalast, szállit-
ást, bármely vidék-
ről (külföldről is), a
legnagyobb figye-
lemmel és pontos-
sággal a legszoli-
dabb árak mellett
vállalom.

GOLGOTA

Id. LENKEY IMRE és FIA
Novi Sad, Uspenska ulca 12. sz.

Raktáron tartok kész butorokat,
elvéllalok butor, épület és üzlet-
berendezési munkákat.

Önálló levelező német-horvát

perfekt nyelvtudással, könyvelésben
járatos előnyben részesül, azonnali be-
lépésre kerestetik. Írásbeli ajánlatokat
„Magas fizetés“ jelígere a kiadóba.

LESZEDETT

KOMLÓDRÓTOT

VESZ

KRAMER TESTVÉREK
drótárugár
Novisad, Mali Liman

BECK JÁNOS

papirkereskedése és könyvkötészete
NOVISAD, FUTAKI UT 96.

Az összes iskolacikk leg-
olcsóbb bevásárlási
forrása

!

Tankönyvek bekötését 24 óra alatt
eszközlöm

Fehér fogak

minden arcot vonzóvá és szépé tesznek, gyakran már a
pompás üdítő Chlorodont-fogkrém egyszerű használata után.
A fogak bedörzsölése után gyönyörű elefántcsontfényben
ragyognak, még az oldalrészek is, különösen ha a tisztítá-
hoz a külön erre a célra készített fogazatos sörtéjű Chloro-
dont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó
élelmarmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okoz-
zák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kímé-
rejljen meg egy kis tubus fogkrémet, melynek ára Din. 8.—
Chlorodont-fogkefék gyermekek, hölgyek részére (puha
sörtéjű), urak részére (kemény sörtéjű). Csak kék-zöld színű
csomagolásban „Chlorodont“ felirattal valódi. Mindent-
kapható. — Ezen hirdetés mint nyomtatvány (nyílt bor-
tókban) beküldés ellenében egy többszöri használatra el-
rendő próba-tubussal ingyen szolgál: Leo-Werke A.
Magyarországi vezérképviselete: Tornyai Zoltán, Maribor 63.

SNEFF ISTVÁN

faszobrászati és iparművészeti műterme
SREM. MITROVICA

Ajánl legmodernebb kivitelben készült csillá-
kat, állólámpákat és a faszbórszást keretébe
szó bármilyen művészi munkák elkészítésé-
re. Az 1925. évi mitrovicai iparkiallitáson arany-
éremmel és díszoklevéllel kitüntette.

HÍRDESSZEN
A
DÉLBACSKÁBAN

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR

FEHÉRNEMŰER

Menyasszonyi és
babakelengyék,
ágyneműk,
függönyök,
hímzés,
aszurozás és
cipke aplikálás
legmodernebb férfi
és női fehérneműk
elkészítését legjűta-
nyosabban vállalja

Palásthy Ferencné

HERBST JÓZSA varrodája
Kamenici utca 5. szám
(Az „Orient“ szállóval
szemben)

Hirdetéseket felvesz a
Délbácska kiadóhivatala

IRSAY JÓZSEF, PETROVARADIN

Fegyver és löszernagykereskedés, villamos erőre berendezett saját fegy-
verjavító-műhely

Ajánlom vadászoknak és viszonteladóknak nagy és dusan felszerelt
fegyverraktáramat a következő világhírű gyártmányokból:
a belgial „Forgeron“ Fabrique National, „Neumeni Freres“ Németország,
„Saurer & Sohn Suhl“, az ausztria „Ferlach“ valamint főbertokat, auto-
mata-pisztolyokat, revolvereket, löszert, vadászkeleket és mindenemű
robbanó-anyagot. Azonkívül sport-, tüzijáték és biciklifelszereléseket, vala-
mint halászati eszközöket.

Elvéllalok mindennemű javítást, átalakítást garancia mellett.
Gazdagon illusztrált árjegyzékem bármely ingylen küldöm 3 din. postabé-
lyeg beküldése ellenében. — Koncesszionált viszonteladóknak és vadászegyesületek-
nek engedmény. Telefon: 28-14

Legrégibb
fűző, keztyű, harisnya és bőrkeztyű
különlegességek szaküzlete

FISCHER J. és FIA

NOVISAD, KRALJA PETRA 23. — Telefon 23-64.